

Alex Blanchard

VECHTER

AUTOBIOGRAFIE

Proloog

Het gevecht van de eeuw

Op de avond van 15 november 1982 hing er een zinderende spanning in het Rotterdamse Sportpaleis Ahoy', dat grijze blok beton dat alleen als grap de naam paleis kan hebben gekregen. Het stonk er naar pis, zweet en bier, de vloeren waren bezaaid met kauwgomplakkaten, de stoeltjes afgeragd. Maar de sfeer was fenomenaal. Vijftienduizend mensen kregen eerst wat voorpartijen voorgeschoteld, als opwarmertjes voor het gevecht waar ze écht voor kwamen: dat tussen Koopmans en Blanchard om het Europees kampioenschap halfzwaargewicht.

Eerder dat jaar waren als publiciteitsstunt de contracten – zogenaamd – live getekend in de populaire tv-show van Mies Bouwman. Het was alsof de bel van de eerste ronde daar werd geluid. 'Ik heb ondertekend, nu zien of hij nog durft,' zei Koopmans, naar mij wijzend. Ik reageerde cool: 'Ik denk dat dit het laatste contract is dat hij ondertekent.' De toon was gezet, en sindsdien had heel Nederland naar dit gevecht toegeleefd. De pers volgde de voorbereidingen op de voet, bijna elke dag stond er wel iets over ons in de krant.

De dure kaarten voor deze avond waren al maanden tevoren uitverkocht geweest. Degenen die ernaast hadden gegrepen, konden in een bijzaal nog via een scherm kijken, of anders thuis naar de radio luisteren. De wedstrijd werd niet op tv uitgezonden. Koopmans had te veel geld gevraagd voor de uitzendrechten.

Het was het gevecht van de eeuw en ik was de gedoodverfde winnaar. Sinds ik begin 1979 prof was geworden, had ik nog geen wedstrijd verloren. Het ging me allemaal makkelijk af. Titelverdediger Rudy Koopmans was tien jaar ouder, en een kop kleiner. Het was de lange, donkere, 24-ja-

rige 'Ali' uit Amsterdam tegen de kleine, blonde, 34-jarige 'Rotterdamse' import-Fries Rudy.

Always bet on the black guy, zeiden ze in Amerika, en *The bigger man will always beat the smaller one*. Ik zat gebeiteld.

In de kleedkamer met mijn naam op de deur stond ik in-tussen peentjes te zweten. Quasi-kalm ijsbeerde ik door de ruimte. Met mijn getapete handen gooide ik er razendsnel een paar stoten uit, links, links, rechtse cross, hopen dat Rudy ze straks niet zou zien aankomen. Het zweet gutste van mijn lichaam. Ademhalen, rustig worden. Het wachten was een crime. Stond ik maar alvast in de ring. Nee, liever nog: was het maar voorbij en kon ik de overwinning maar alvast gaan vieren. Hoe zou het in de kleedkamer ernaast met Rudy gaan nu? Hoe bereidde dié zich voor?

Weer maakte ik een paar snelle stoten in de lucht. Rustig uitademen, inademen. Wat was er met me aan de hand? Was het angst? Ik wist dat ik Koopmans met mijn lange armen en harde, droge stoten op veilige afstand kon houden. Maar ik wist ook dat als de kleine Koopmans eenmaal doorkwam en zich zou invechten, dat mijn lange armen dan juist een nadeel vormden. Als ik mijn tegenstander dán niet vol wist te raken, zou ik in de problemen kunnen komen.

Ik sprak mezelf moed in, op de manier die ik had geleerd van mijn grote idool Muhammad Ali: *Jij bent de jongste, de snelste, de meest talentvolle. Jij bent de kampioen*. Als een mantra overschreeuwde ik mijn twijfels. Ik was als prof ongeslagen, dus waar maakte ik me zorgen om? Concentratie, dat was het geheim. Als het me lukte om me minstens drie rondes lang te focussen, dan kon ik het gevecht winnen. Maar net als bij Ali was gebrek aan concentratie mijn grootste vijand.

Ik ijsbeerde verder, af en toe wat snelle slagen in de lucht makend. Mijn spieren stonden strak als een snaar.

In de verte hoorde ik het lawaai van het publiek. Het leek op het grommen van een veelkoppig monster. Omdat

ik vrijwel al mijn internationale partijen in eigen land had gebokst, was ik gewend dat het publiek als één man achter me stond. Maar vanavond zou het anders zijn. De helft kwam voor Koopmans en hoopte dat die mijn kop eraf zou slaan. Het enthousiasme van het publiek deed me normaal gesproken groeien, maar dat de helft van de zaal vanavond tegen me was, was een nieuwe gewaarwording. De zenuwen gierden door mijn lijf.

De enige man die vanavond niet kon verliezen was bokspromotor en manager Henk Rühling. Koopmans en ik zaten allebei in zijn stal. Hij had een feilloze neus voor de juiste tegenstander, hij wist waar ik als lange bokser van hield en wie ik kon hebben. Rühling had mij gebracht waar ik nu stond.

De deur ging open. Eric van den Berg riep naar binnen: 'Tien minuten nog, Alex.'

Ik knikte hem neutraal kijkend toe, maar daar trapt mijn trainer niet in. 'Alles in orde?'

Weer knikte ik. Van den Berg vertrouwde het niet en begon zijn vaste riedel over de te volgen tactiek af te draaien: 'Linkse laten lopen en opvangen met rechtse cross, dan weer afstand nemen. Lichaam afdekken tegen zijn leverstoot en wegdraaien. Blijf in het midden van de ring.'

Ik kon de tekst dromen. Mijn gedachten waren elders. De onzekerheid hield me in de greep. Ik wist dat ik Koopmans kon verslaan, maar zou dat ook gebéuren? Ik hoopte op een lucky shot aan het begin van de wedstrijd. Zou Koopmans op mijn rechtse cross lopen? Koopmans was een sluwe vos. Alles wat hij deed stond in het teken van winnen: hij bokste efficiënt, maakte geen onnodige bewegingen, nam weinig risico en zat constant te loeren op een kansje om zijn tegenstander knock-out te slaan. Of om zijn moordende leverstoot te kunnen uitdelen, liefst gecombineerd met een rechtse overhand. Hij won nagenoeg alles. Hij was al sinds maart 1979 Europees kampioen halfzwaargewicht, door van

de Italiaanse regerend kampioen Aldo Travesaro te winnen. Hij had sindsdien zijn titel al acht keer met succes verdedigd. Alleen het gevecht om de wereldtitel eind 1980 tegen de Amerikaanse wereldkampioen Eddie Mustafa Muhammad had hij kansloos verloren, op technisch knock-out vanwege een oogblessure.

Maar nu was de tijd gekomen om een einde te maken aan de glansrijke carrière van Rudy Koopmans. Nu was het mijn beurt. Alex Blanchard was er klaar voor en zou de titel komen opeisen. Ik had er recht op!

Maar wat nou als het toch misging? Ik kreeg de knagende stemmen in mijn hoofd niet stil. De tien minuten kropen tergend traag voorbij.

Plotseling was zo ver. Ik liep de kleedkamer uit, de gang door, de zaal in. Uit de luidsprekers knalde mijn soulnummer 'Ain't no stoppin' us now' van McFadden & Whitehead. Ik droeg mijn lange, zwarte satijnen jas met capuchon en witte strepen op de mouwen, met op mijn rug de naam van sponsor Geveke Verlichting. In een waas liep ik in een sukkeldrafje achter de vlag aan naar de ring. Het publiek schreeuwde aanmoedigingen én beledigingen. Het meeste drong niet tot me door, maar een enkele 'vuile nikker' en 'lange lul!' op z'n Haags miste me niet.

Met overspannen knieën klom ik tussen de touwen door, maar ik liet niets van mijn zenuwen merken. Hoofd omhoog en doen alsof de overwinning zeker is, dat was het belangrijkste. Ik gaf mijn gebruikelijke kushandjes aan het publiek. Het lawaai in de arena zwol aan. Het geluid in Ahoy' was overweldigend, maar toen Koopmans werd aangekondigd, bleek het nóg harder te kunnen. Uit de luidsprekers denderde 'Peter Gunn' van Emerson, Lake and Palmer, en daar kwam de Europees Kampioen de zaal binnen, omringd door z'n groep.

Ik overzag het spektakel vanuit mijn hoge positie in de ring, met al dat lawaai en al die emoties op de achtergrond.

Denkend aan de enorme weddenschappen die op deze wedstrijd waren afgesloten, sloeg opeens een ander soort twijfel toe. Hadden we het tóch niet verkeerd aangepakt? Hadden we dit gevecht niet over een paar wedstrijden moeten uitsmeren, en dan moeten afspreken dat ik de eerste won, Rudy de tweede, en dat er pas in de derde partij écht gebokst zou worden om de winst? Iemand uit Koopmans' team had me benaderd met dit voorstel, maar ik had totaal niet opengestaan voor zo'n tussenpersoon. Waarom was Rudy zélf niet met dat voorstel naar me toe gekomen, misschien dat ik dán...

Daar stond een vreselijk lekkere kanjer me toe te juichen. Kende ik haar, of zou ik haar een keer... *Alex, verdomme, concentreer je!* sprak ik mezelf vermanend toe.

Koopmans was inmiddels in de ring aangekomen. In zijn hoek, die van Kok Juweliers, krioelde het van de talentvolle raadgevers, zoals de Duitse oud-wereldkampioen Eckhard Dagge. Mijn entourage stak er maar mager bij af: vijf man, te weten hoofdtrainer Eric van den Berg, assistent-trainer Bas van Duivenbode, de mentale trainer Ben Zwezerijnen, en mijn twee vrienden Hans en Wim. Koopmans draaide even een rondje met twee vingers van zijn beide handen in de lucht. Hij droeg ook een glimmende, zwarte jas, maar korter dan de mijne.

En weer sloeg de twijfel toe. Was ik wel goed genoeg voorbereid? Ik was in vorm, maar hoe zat het mentaal? Het duurde nog even voor dat zou blijken, want Rühling wilde de avond zo lang mogelijk rekken. Het aandoen en dichtbinden van de handschoenen was een heel ritueel, er was nog meer muziek, en er waren ook twee aankondigers, een Rotterdamse voor Rudy en een Amsterdamse voor mij, ter verdere verhoging van de sfeer.

Opeens werd het stil in de zaal. Bij de eerste tonen van het Wilhelmus stond iedereen op uit zijn stoel. Het lichtbord bevestigde dat Alex Blanchard 76,9 kilo was en Koopmans 79 kilo. Maar dat was op de weging gemeten, en

sindsdien had Koopmans er zeker twee kilo bij gegeten. Ik was zojuist nog eens minstens een kilo zweet verloren in de kleedkamer. Ruim vijf kilo verschil, dat was niet niks, dacht ik bezorgd. Ik voelde de intense spanning in mijn lichaam en het zweet bleef maar stromen.

Eindelijk klonk de gong voor de eerste ronde. We benaderden elkaar heel even voorzichtig, maar al snel kwam Koopmans op me af. Hij sloeg een leverstoot met daaroverheen een rechtse directe naar mijn kin. Door me naar voren te werpen kon ik die nog net ontwijken. Zo zouden de twaalf rondes lang gaan duren, dacht ik geschrokken. Hij pakte direct weer het midden van de ring. Het publiek schreeuwde vol spanning mee.

Koopmans hernam het initiatief en gaf weer een zuivere, keiharde leverstoot. Ik weerde die af met mijn elleboog en draaide naar links, weg van het gevaar. De rechtse die Koopmans nog naar mijn hoofd stuurde miste daardoor ook, maar de kracht in beide stoten was voelbaar. Dit was menens.

Ik liet mijn linkse lopen, eerst voorzichtig, toen sneller. Koopmans kwam met een links-rechtse zwaai en miste, maar bleef me dicht op de huid zitten. Zo tastten we elkaar af. Koopmans raakte me half met een combinatie, ik was te laat om te counteren. Toen raakte ik Koopmans met een paar lichte linkse directe stoten. De gong gaf het einde van de eerste ronde aan; één minuut rust.

Trainer Eric van den Berg riep: 'Goed zo, Alex! Op afstand blijven en linkse hoek inzetten! Hij duikt steeds omlaag, probeer hem met opstoten te pakken, oké?' Ik knikte; dat omlaag duiken had ik ook gemerkt. Assistent-trainer Bas van Duivenbode schreeuwde me toe: 'Houd de dekking hoog en let op zijn rechtse stoot!'

Direct na de gong pakte ik weer het midden van de ring en Koopmans probeerde weer een leverstoot en een rechtse zwaai, die veel te hoog was. Zijn stoten misten soms rakelings en waren soms half raak. Hij had geen voltreffers,

maar zijn counters waren messcherp. Beiden misten we met links-rechts, en toen raakte ik met een linkse hoek met de binnenkant van mijn handschoen Koopmans' gezicht. De veter veroorzaakte een bloedende wond onder zijn rechteroog. De scheidsrechter stopte de wedstrijd en liet de ringarts de wond inspecteren en schoonmaken. Was het einde wedstrijd? De paniek in de hoek van Kok Juweliers gaf me een boost. Dit was de start die ik nodig had!

De partij mocht doorgaan. Koopmans begon direct super-agressief te boksen om te demonstreren dat het goed met hem ging. In de derde ronde werd het tempo nog hoger. Ik stootte mijn linkse met rechtse directe met een hoop halve missers richting Koopmans' kin, maar die wist op tijd weg te duiken. Zijn linkse counter trof me op de borst. Het werd een echte knokpartij. Ik vocht om Koopmans op afstand te houden en mijn stoten wisten hem nauwelijks vol te raken. Maar Koopmans verloor steeds meer zijn zelfbeheersing. Zijn wenkbrauw lag open.

Ik nam opnieuw het midden van de ring en wist de partij naar me toe te trekken. Links, links, rechts, alles was nu raak. Het was slechts een kwestie van tijd voordat ik het gevecht van mijn leven zou winnen.

1. Een gemankeerd gezin

Het is donderdagochtend, een Hollandse dag vol regen. Buiten hoor ik een auto starten. In huis is het doodstil. Ik zit achter mijn pc en staar voor me uit. Dan dringt het tikken van de klok aan de muur tot me door. In een flits besef ik dat elke tik betekent dat ik weer een seconde ouder ben geworden. Ik mompel tegen niemand in het bijzonder: *'Time is a predator.'* Voor je het weet is het voorbij. Hoog tijd dus om mijn levensverhaal vast te leggen.

Mijn naam is Blanchard, voluit Alexander Jacques Blanchard. Ik zal u in dit verhaal meenemen naar meer dan een halve eeuw geleden, naar het begin van mijn geschiedenis. Een geschiedenis waarin ik mijn grenzen heb verkend, waarin ik balanceerde tussen droom en werkelijkheid, en waarin ik mijn onvervulde verlangens trachtte te verwezenlijken. Op zoek naar ware liefde volgde ik mijn hart. Ik bereikte hoge heuvels en diepe dalen, tot in de krochten van mijn ziel. Welke richting mijn hart uitwaaierte, was voor mijzelf ook steeds een verrassing. *'Taking the high road'* was slechts voorbehouden aan degenen die geboren zijn met een zilveren lepel in hun mond. Dat was bij mij bepaald niet het geval.

Ik ben geboren op 3 januari 1958 in de Czaar Peterstraat te Amsterdam, in een tweekamerwoning boven de snackbar. In dit pand zou later de film *Ciske de Rat* worden opgenomen. Hoe toepasselijk. Een rat is gevreesd en gehaat maar kan onder alle omstandigheden overleven. Het verguisde beestje maakt zijn eigen geluk en laat zich door niets of niemand ontmoedigen. Het doet alles om te overleven en zet desnoods zijn tanden in soortgenoten. Was Ciske een bedacht figuur, dat was ik niet: Alex de Rat.

Ik was de jongste thuis en had twee oudere zussen,

Jacqueline en Marie. Pa was geboren in 1927 in Paramaribo. Hij had als beroepsmilitair gevochten in Korea, Indonesië en Australië. Na al dat oorlogsgeweld kwam hij begin jaren vijftig naar Nederland, een totaal andere wereld. Hij was een van de eerste Surinamers hier. Er waren bijna geen andere zwarte mensen. Mijn moeder vertelde me later dat er soms mensen uit de buurt op mijn vader afkwamen en aan zijn huid voelden om te zien of hij niet afgaf.

Pa kwam zelf uit een groot gezin van zeven broers en twee zussen. Kinderen waren niet meer dan het ongewenste resultaat van een prettige bezigheid. Warmte, liefde en geborgenheid waren in het grote gezin ver te zoeken, vooral ook nadat de vader des huizes al op zijn 46ste overleed. Mijn vader was toen pas zeven jaar oud. En meestal geven mensen dat voorbeeld uit hun jeugd klakkeloos door aan hun kinderen, waardoor de geschiedenis zich maar al te vaak herhaalt. Zo ook bij ons.

Ook mijn moeder kwam uit een gemankeerd gezin. Ze was in 1930 in Groningen geboren, en ze had een oudere zuster, Marie. Hun moeder was een Duitse. Ma was net twee jaar oud toen haar moeder naar Duitsland terugging en haar beide dochters achterliet. Haar vader nam de opvoeding op zich, maar hij kon niet met z'n handen van zijn dochters afblijven. Marie nam zo snel mogelijk de benen. Ma was tien toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Er zou voor haar een onvoorstelbaar zware tijd aanbreken. Uiteindelijk wist ze in wanhoop haar vaders misbruikpogingen te ontvluchten. Ze ging naar Amsterdam, de Grote Stad. Ze had alleen de lagere school doorlopen, maar ze was dapper. Ze ging op haar zestiende werken als naaister in een Amsterdamse kledingfabriek, en later bij dropfabriek Klene in de Blankenstraat. In het weekend ging ze dansen op de Zeedijk, in de befaamde Casablanca Jazzclub.

In de Casablanca leerde ze mijn vader kennen. Stel je voor: een grote, stoere trotse donkere kerel van één meter drieënnegentig. Begin jaren vijftig was de gemiddelde leng-

te van een man ongeveer een meter vijfenzeventig. Daar kwam pa, een boom van een vent, zwart als steenkool, met een schaterende lach en hagelwitte tanden. Vijfennegentig kilo volle spierbundel, vierentwintig jaar jong. Een charmante en sportieve vent, zonder twijfel een echte verleider. Dat mijn moeder voor hem viel snap ik wel, maar meer dan fysieke aantrekkingskracht kan het niet geweest zijn, want er waren nauwelijks twee mensen te vinden die qua karakter meer van elkaar verschilden. Mijn vader bleek zeer conservatief en streng met militaristische eigenaardigheden. *A man who doesn't take bullshit*. Empathie en emoties toonde hij niet, laat staan liefde, want dat deden echte mannen niet. Mijn moeder leed daaronder. Wij kinderen ook, hoewel we niet beter wisten. Later begreep ik dat we met vier kinderen hadden kunnen zijn, als mijn moeder de laatste zwangerschap niet met een stofzuigerslang had afgebroken.

Het was bij ons thuis armoe troef. De hele week aten we rijst met bonen en varkenspootjes, want dat kostte weinig. Of iets met gehakt. Nog steeds kan ik de geur daarvan terughalen. Ik zie ook het dunne gedeukte rijstpannetje nog voor me, waar de stoom vanaf kwam. Het potje met Madame Jeanette-pepers stond tijdens het eten altijd rechts van pa. Elke avond leek op de avond ervoor. Ma had het moeilijk. Pa sprak aan tafel vaak niet, en als hij sprak, dan ging het regelmatig over zijn voorouders, die als slaven zwaar geleden hadden. Pa was er enorm verbitterd over.

Pa hield ma flink onder de duim. Ze mocht nooit zingen, ze mocht er niet frivool bijlopen, ze droeg haar rokken tot ver over de knie en pa stond erop dat zij als een militair in kaki-groen gekleed ging. Ze was een klein vrouwtje van hooguit een meter zestig, confectiemaatje 34/36. Zeer toegewijd, maar vaak angstig door de uitvallen van pa. Mijn ouders hadden vaak ruzie. Heel soms was de sfeer goed en zelfs vrolijk, maar altijd lag zijn drift op de loer; hij kon zich niet beheersen. Hij sloeg ma met alles wat voorhanden was. Dit begon al na de geboorte van Jacqueline, mijn oudste